

Gunnar Lindstedt

Protokoll
2007-03-08

Sammanträde nr 34 med Programrådet för fordonsforskning

Tid: Torsdagen den 8 mars 2007.

Plats: VINNOVA, Stockholm

Närv: Per-Olof Boström, AB Volvo
Olle Hådell, Vägverket
Hasse Johansson, Scania CV AB
Gunnar Kinbom, Saab Automobile AB
Thomas Korsfeldt, Statens Energimyndighet
Anders Lewald, Statens Energimyndighet
Anders G. Lindberg, Scania CV AB
Gunnar Lindstedt, VINNOVA, sekreterare
Lennart Lübeck, ordförande
Henry Mellgren, Fordons Komponent Gruppen AB
Stig Nodin, Saab Automobile AB
Lars-Göran Rosengren, Volvo Teknisk Utveckling AB
Sten Sjöström, Volvo Personvagnar AB
Joakim Tiséus, VINNOVA
Stephen Wallman, BIL Sweden

Inbj: Erik Arnold, Technopolis Ltd
Sven Faugert, Faugert & Co Utvärdering AB
Mari-Louise Lundgren, Vägverket
Ove Pettersson, VINNOVA
Torbjörn Winqvist, VINNOVA

§ 1. Inledning.

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna till programrådets trettiofjärde sammanträde. Sten Sjöström, som deltog för första gången, hälsades speciellt välkommen.

§ 2. Dagordningen.

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 3. Utvärdering av fordonsforsknings- och Gröna Bilen-programmen samt omvärldsanalys.

Sven Faugert redogjorde för upplägning av och läget för den pågående utvärderingen av fordonsforsknings- och de två Gröna Bilen-programmen.

Utvärderingen består av en deltagarenkät till projektledare i industri och akademi, en självvärderingsenkät till aktuella forskningsmiljöer, fyra fallstudier samt av intervjuer av forskare, personer inom industrin och på berörda myndigheter. En preliminär slutrapport ska presenteras för beredningsgruppen den 28 mars. Rapporten beräknas sedan vara klar v 16.

Erik Arnold lämnade en rapport för läget i den pågående omvärldsanalysen som ska ge en bild av hur finansieringen av fordonsforskning ser ut i världen. Ett underlagsmaterial delades ut vid sammanträdet. Det bygger på ett 50-tal intervjuer samt på övrigt insamlat material. Rapporten beräknas vara klar i slutet av april.

§ 4. Den aktuella forskningspolitiken.

Joakim Tiséus meddelade att VINNOVA lämnat in sin budgetframställan till Näringsdepartementet för perioden 2008 till och med 2010. VINNOVA begär förstärkningar som 2010 innebär en fördubbling av nuvarande anslag. VINNOVA kommer bland annat att satsa på meriteringstjänster för kvinnor. Torbjörn Winqvist meddelade att VINNOVA genomfört en effektstudie av det statliga stödet till trafiksäkerhetsforskning. Rapporten kommer snart att publiceras.

Thomas Korsfeldt meddelade att Energimyndigheten äskat medel i sin budgetframställan för energiforskning och olika klimatinsatser. Satsningar på pilotanläggningar drar stora kostnader vilket kräver utökad stöd från industrin. Pilotanläggningar och transportforskning kommer att samordnas genom att verksamheterna förs samman till en enhet på myndigheten.

Olle Hådell meddelade att av dagens forskningsbudget på Vägverket går ungefär en tredjedel till fordon. Detta kommer troligen att minska i framtiden genom att delar av forskningsmedlen förs över till vägtransportforskning. Vägverket är sedan årsskiftet ansvarigt för frågor som rör avgasemissioner.

§ 5. Preliminärt förslag om hur svensk fordonsforskning ska se ut efter 2008 samt PFFs framtida roll.

Lennart Lübeck redovisade ett diskussionsunderlag från sitt regeringsuppdrag att presentera ett förslag om hur svensk fordonsforskning ska se ut på längre sikt, dvs efter 2008, se bilaga. Arbetet bygger på enskilda samtal som har förts med industrins parter, berörda myndigheter och övriga relevanta aktörer. Uppdraget ska slutrapporteras senast 2006-04-30. Förhoppningsvis kommer ett principuttalande om den framtida forskningen att finnas i höstens budgetproposition. Lübeck efterlyste kommentarer till förslaget från både industrin och myndigheterna så snart som möjligt.

PROGRAMRÅDET FÖR FORDONSFORSKNING

Den efterföljande diskussionen visade en god samstämmighet kring förslaget utformning. Möjligen bör transporteffektivitet ingå som ett tema i förslaget för att stödja de tunga fordonstillverkarna. Forskningsprogrammen bör utformas så att de bidrar till att aktuella forskningsmiljöer ökar sin internationella verksamhet.

En arbetsgrupp tillsattes för att ge synpunkter på den tematiska uppdelningen av möjliga forskningsprogram. Stephen Wallman utsågs som sammankallande. Från myndigheterna utsågs Olle Hådell, Anders Lewald och Joakim Tiséus. Industriparterna meddelar namn på sina representanter direkt till Wallman.

§ 6 Pågående forskningsprogram

EMFO

Olle Hådell meddelades att EMFO-programmet löper planerligt. Hela programanslaget har intecknats. En utvärdering av programmet pågår.

IVSS

Mari-Louise Lundgren informerade att IVSS-programmet löper planerligt. Ca 11 miljoner kronor återstår att fördela av de statliga medlen. Programmet kommer att utvärderas under året. Den 25 april kommer Richard Bishop att hålla ett öppet seminarium i Göteborg kring FUD-satsningar på området i USA och Japan. På ITS WC i Beijing i oktober kommer IVSS att ha en egen special session och under hösten planeras ett seminarium för presentation av resultat.

Fordonsforskningsprogrammet

Meddelades att fordonsforskningsprogrammet löper planerligt och att endast 3,8 miljoner kronor återstår av de statliga medlen.

Samverkansprogrammet

Meddelades att hela anslagsramen till Samverkansprogrammet är intecknad av beslut och kommande kanslikostnader.

Gröna Bilen 2 programmet

Meddelades att anslag på 250 miljoner kronor har beviljats till 60 projekt. 13,4 miljoner kronor återstår att fördela inom fastställda planeringsramar. 15 miljoner kronor återstår att fördela inom den ofördelade potten.

§ 7. Nästa sammanträde

Nästa sammanträde med programrådet äger rum

torsdagen den 25 oktober 2007 kl 09.30 – 13.00

på VINNOVA i Stockholm.

Vid protokollet

Gunnar Lindstedt

Översiktsbild

- Statligt FoU-stöd som konkurrensmedel för svensk fordonsindustri

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Statligt FoU-stöd som konkurrensmedel för svensk fordonsindustri

Diskussionsunderlag mars 2007
(före utvärdering och omvärldsanalys)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Tre frågor ska besvaras; Varför, Vad och Hur?

Men först en liten baksyn
(och framsyn)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Då – i början på nittiotalet...

- Tre fordonstillverkare med i huvudsak egna plattformar och drivlinor
- En tämligen solid leverantörsindustri, väl integrerad med sina svenska kunder
- Teknisk utveckling mot sedvanliga marknadskrav
- Samverkan industri-akademi på en måttlig nivå
- Klassiska principer för statligt FoU-stöd var de enda som gällde
- Bara 30 MSEK/år, men ändå något nytt...

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Nu – 15 år och många miljoner senare

- Nya krav, tekniska utmaningar som aldrig förr!
- Fyra fordonstillverkare med mycket varierande grad av egna plattformar/drivlinor
- Leverantörsindustrin svårt konkurrensutsatt
- Viktiga beslutscentra utanför Sverige
- Bättre samverkan industri-myndigheter-akademi
- FoU-stöd som den enda tillåtna formen för lokaliseringstöd har tillkommit
- 300 - 400 MSEK/år; en betydande verksamhet har satts i rörelse....

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Fordonsforskning med statsstöd

(Hans Pohl, 2007)

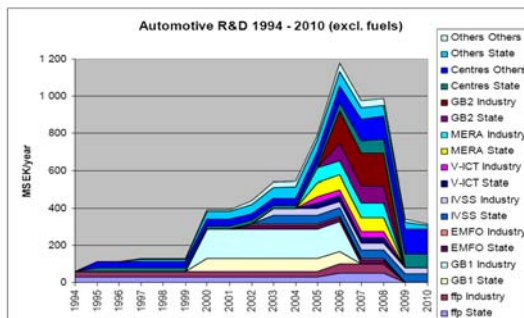

Figure 2: Automotive R&D with funding from state and industry/others

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Och om 15 år – 2022

?

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Och om 15 år – 2022

- En handfull globala fordonstillverkare
- En helt internationell leverantörsindustri
- Det stora tekniksiftet finns ute på marknaden (men vilken teknik?)
- Ingen i Sverige gör en “helt egen bil”
- Långt driven teknisk specialisering
- “En strid på kniven....”
- **Fordonsindustrin i Sverige lika stor som idag?**

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Då – i början på nittiotalet...

Då såg vi första hand behovet av ett fordonsforskningsprogram för att höja kompetensnivån i samverkan med universitet och andra....

Nu har vi en radikalt annan situation....

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Ett fortsatt fordonsforskningsprogram måste därför få ett tydligare syfte:

Programmet skall bidra till att stärka företagens yttre och inre konkurrenskraft så att vi får behålla en stark fordonsindustri i Sverige.

Detta är det primära syftet. Om det förefaller råda enighet.

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Alltså: Varför?

- Vi gör det därför att vi vill ha en stark fordonsindustri i Sverige också 2022
- Ett “konkurrenskraftsprogram” kan ändå bidra till ökad trafiksäkerhet, effektivare energianvändning och bättre miljö
- Vi får sådana effekter på köpet, med den specialisering som industrin har valt
- Men givetvis behövs andra program med samhällsmål inom transportområdet.

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

När det gäller Vad och Hur – vad är värt att bevara? (med reservation för utvärderingen...)

- Industrins starka engagemang för att nyttja resultat och kompetens
- Myndigheternas intresse av att medverka
- Tematiska insatsområden
- Förhandsallokering av industrins andelar
- Gemensam pott för strategiska satsningar och horisontella projekt

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

När det gäller Vad och Hur – vad är värt att förbättra?

(med reservation för utvärderingen...)

- Beaktande av den inre konkurrenskraften
- Hänsyn till de enskilda företagens situation
- Flexibilitet mellan de tematiska programmen
- Kvalitetssäkring av projekten
- Deltagande i internationella projekt
- Programrådets roll
- Överlappning/splittring i program

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

En påtaglig pluralism...

- 9 Centrumbildningar
- 4 PFF-program
- 2 "Trollhättan"-program
- 2 Vinnova-program/teknik
- 3 STEM-program/teknik
- 3 STEM-program/bränsle

(Summa 23!)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Vad och Hur Huvudpunkter i ett nytt avtal (1)

- Ramavtal staten-industrin 2009-2013
- Staten satsar 3XX milj kr per år
- Industrin satsar minst lika mycket, sannolikt ca 600 milj kr/år
- 2/3 av statsanslaget disponeras av industrin (årligen bestämda pottor till varje företag+FKG)
- 1/3 fördelas av programrådet
- 4 - 5 tematiska områden

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Möjliga tematiska områden

- Säkerhet (inkl. telematik)
- Energi och miljö
- Fordonselektronik (IT, elarkitektur)
- Produktionsteknik (inkl. logistik) och produktutveckling (processer)
- (Kvalitet/kostnad, materialteknik?)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Vad och Hur Huvudpunkter i ett nytt avtal (2)

- Varje företag föreslår ett år i förväg hur dess årliga pott fördelas på områden
- Programrådet fördelar 10 mån i förväg medel på områden, inkl. den gemensamma potten (med anvisningar)
- Varje område omfattar både F, U och D
- Varje område har sin styr/beredningsgrupp, placerad på närmast berörd myndighet

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Möjliga tematiska områden

- Säkerhet (inkl. telematik) **Vägverket?**
- Energi och miljö **Em/Vv?**
- Fordonselektronik **Vinnova?**
- Produktionsteknik och produktutveckling **Vinnova?**
- (Kvalitet/kostnad, materialteknik?)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Vad och Hur

Huvudpunkter i ett nytt avtal (3)

- I budgetprop/regleringsbrev anvisas varje år 3XX milj kr till resp. myndighet, fördelat på områden enligt anmälan från programrådet
- Projekturval/ansökan enligt nuvarande modell, med beredning/kvalitetssäkring utformad av resp. områdesgrupp
- Den statliga insatsen är högre i F- projekt, lägre i U- och D-projekt (enligt EU-regler)

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Övriga satsningar blir än viktigare

- Centra för en mer "öppen" kunskaps- och kompetensutveckling i samverkan mellan industri, akademi och myndigheter
- Myndighetsstyrda program för branschgemensam teknik och teknisk grundforskning (och för samhällsmål enligt sektoransvar)
- Också dessa satsningar har stor betydelse för både yttre och inre konkurrenskraft.

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007

Några reflektioner och frågetecken...

- Tematiska områden nödvändiga men svårt att skapa tydliga avgränsningar
- "Den politiska lyskraften" finns där men kräver rätt paketering
- Sektormyndigheters intresse och roll i ett industripolitiskt motiverat program?
- **Finns det något ännu bättre sätt för staten att bidra till att undvika krisen?**

Fordonsforskning efter 2008?
PFF 8 mars 2007